AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 4-tas | Phone Park 5318 | WORCESTER, MASS., 25-tą SAUSIO (JANUARY), 1930 M. | Kaina 5 Centai | Vol. XV

Karo Laivynų Konferencija Nutraukė Posėdžius

Londonas, Anglija,—Anglijos karalius Jurgis pasakė atidarymo prakalbą, kuomet penkios didžiulės valstybės susirinko sausio 21-mą dieną svarstyt apie karo laivynų sumažinimą įvykdinimui pasaulinės taikos. Jo kalba, kaip ir kitų, po juo kalbėjusių atstovų kalbos perduotos per radio visam pasauliui. Kasdien per radio pranešama pasauliui įvairių šalių atstovų nusistatymai ir reikalavimai šioje konferencijoje. Visi nori sumažint karo laivynus, bet kiekviena šalis turi savo atskiras problemas.

Vienok konferencijos progresas užganėdina visas puses. Jau atstovai išsiskirstė nutraukę posėdžius, nors smulkmenos konferencijos dienotvarkei neužbaigtos. Vienas neišrištas buvo klausimas paliktas—tai kaip toli valstybės turėtų eit padedant ant stalo savo laivynų programas tuojaus be jokio laukimo kol išriš kelius politiškus klausimus, kuriuos dabar svarsto.

Vienoje šios dienos paskutinėje konferencijoje tarpe Valstijos sekretoriaus Stimson, Amerikos delegacijos vado ir Užsienių Reikalų Ministerio Grandi, Italijos delegacijos vado, Italija pareiškė norą, kad butų lygi su Francija. Amerikonai paaiškino, kad jie ne tiesioginai surišti su šiuo padėjimu, bet jie prisirengę padėt daugiausia kiek jie gali bile kame, kurs tik suteiktų konferencijai pasisekimą. Konferencijos posėdžiuose padarytas žingsnis pirmyn sutaikyme Anglų-Francuzų skirtingus norus, sekretorius Stimson davė propoziciją skaityt kreiserius pirmutinius tarpe įvairių skyrių ir Stimson sutiko įleist Amerikos laikraštininkus į sesijas. Stimsonas pareiškė, kad Amerika nori lygybės su Anglija ir kad jei kitos sumažintų laivynus, Amerika taip pat darytų. Francijos premieras Tardieu pareiškė, kad Francija nori turėt laivyną tris sykius mažesnį negu Anglijos — tinkamą apsigynimui. Užsienių Reikalų ministeris Grand pareškė Italijos nusistatymą, kad ji sutiktų prie mažiausio laivyno skaičiaus, bet turėtų nuspręst kiek jai reikia laivų pagal kitus Europos šalių reikalavimus, tik ne mažiau. Japonija, per buvusį premiera Wakatsuki prašė konferencijos, kad laivynų skaičių sumažintų ir tuomet bujos džiaugsmas ir gera valia tarpe pasaulio tautų.

Po šios sesijos premieras MacDonaldas uždarė konferencijos posėdžius pakol pirmininkas nesušauks; greičiausia nutraukta posėdžiai iki kitos savaitės. Tuo laiku atstovai privatiškuose pasikalbėjimuose sutvarkys savo dienotvarkius.

Meksika Nutraukė Santykius su Sovietų Rusija

Meksikos Miestas, — Meksikos valdžia įsakė savo visai atstovybei Maskvoje, kad apleistų Rusiją kaipo protestas prieš neseniai įvykusias komunistų demonstracijas prieš Meksikos atstovybę Washingtone, Buenos Aires, Argentinoje ir Rio de Janeiro, Brazilijoj. Meksikos Valdžia laiko Maskvą atsakominga už demonstracijas. Genaro Estrada, Užsienių Reikalų Ministeris paskelbė šį nutarimą nutraukt santykius su Rusija. Jisai pranešė, kad jau kelios dienos atgal, pasiųsta įsakymas Meksikos ministeriui, kad jis apleistų Maskvą. Ketvirtadienį ne tik Reikalų Vedėjas, bet ir visas atstovybės štabas gavo paliepimą apleist Rusijos sostinę "kaipo protesto aktą," G. Estrada suteikdamas parašytą pranešimą spaudai, neminėjo kokis dabartinis Rusijos atstovo Meksikai stovis. Pranešimas sakė, kad Meksika visai nekaltina tas šalis, kur įvyko demonstracijos. Užsienių Reikalų ministeris atsisakė pridėt kokių nors tolimesnių paaiškinimų prie parašyto pranešimo ir Aleksandras Makar, rusų atstovas taipgi atsisakė ištart savo nuomonę.

Pranešime minėta, kad Meksika mėgino palaikyt draugiškus santykius su Rusija, bet ji atjautė tą pasiryžimą. Tas neatjautimas pagimdė tokį padėjimą "kokį nė negalima nė nepadoru toliau kęst."

Pranešimas nurodė įvykusius komunistų suokalbius Meksikoje neva kad iš tų sekė kelių kitaučių komunistų deportacija ir suėmimas didelio Meksikonų komunistų skaičiaus. Po šių griežtų žingsnių kilo demonstracijos prieš Meksikos atstovybes užsieny. Ministeris Estrada ypatingai domę atkreipė į tai, kad Meksika stovi savo teisėse apsisaugojant save ir savo rubežių viduje nuo "raudonųjų." Jisai sakė, kad vyriausybė turi prižiurėt, kad visi žmonės, kurie gyvena Meksikoje, gerbtų jos įstatymus ir neišnaudotų ją kaipo vietą "išperėjimui" suokalbių.

Lietuvių Darbininkų Maištas Brazilijoj

Brazilijos vokiečių laikraštis "Deutsche Zeitung" 1929 m. 17. X. dienos numery skelbia tokią žinią. N. Sorokabano linijos tiesimo ruože S-16 Mayrink ir Santos pereitą naktį kilo darbininkų sukilimas. Čia dirbę lietuviai darbininkai buvo nepatenkinti jiems skirtu butu ir puolė buto savininką revolveriais ir kitais ginklais. Kilo tikros kautynės, bet lietuviai gavo trauktis į mišką, kuriame įsitvirtino. Tose kautynėse nukautas vienas brazilas darbininkas ir vienas vaikas sunkiai sužeistas.

Į S-16 ruožą pasiųsta iš Santos burys policijos ir vietiniai darbininkai bijo pakartotino lietuvių puolimo.

Kitos dienos tas pats laikraštis paduoda tokius šio įvykio atgarsius: Policijos burys, kuris tuoj išvyko į S-16 ruožą, išžvalgęs apylinkę, vėl grįžo į Santos. Grįždamas pargabeno į Santos 4 sužeistus darbininkus, kurių tarpe 3 lietuviai. Įvykio kvota tęsiama.

Norėjo Pavogt Kolegijos Studentę

Northampton, — Valstijos policija ieško dviejų jaunų vyrų ir merginos su nukirptais plaukais už mėginimą nusivežt automobiliuje Susaną Albright, studentę iš Smith kolegijos. Jie buvo nusivežę Susaną antradienį bet jai uždarė gumine maska akis, kad nieko nepamatytų, kur ją veža. Ją nuvežė į namelį ir ji jų taip prašė, kad jie pasigailėjo ir sugražino atgal prie kolegijos. Šioje kolegijoje yra didelis neramumas, nes jau ne pirmą kartą taip įvyko. Nesenai Frances S. John dingo iš kolegijos ir vėliau jos lavonas buvo rastas Connecticut upėje. Policija saugoja Smith kolegiją.

Amerikos Lietuvio Spaustuvėje atliekama visokie spaudos darbai. Kreipkitės:—
14 Vernon St. Worcester, Mass.

1930 Metai Tai Vytauto Didžiojo Metai

Vyriausybė priėmė įstatymą apie Vytauto Didžiojo Komitetą. Komiteto pirmininkas bus švietimo ministeris; 5 narius paskirs ministerių kabinetas; o kitus 5 narius išrinks dabartinis Vytauto Didžiojo Komitetas. Ateity visus Vytauto Didžiojo jubiliejaus ruošos reikalus tvarkys oficialiai steigiamas komitetas. Jo žinioje bus ir Vytauto Fondo bei kitos šiam tikslui paaukotos ar valdžios paskirtos lėšos. Komitetui įstatymu numatyta ir kontrolės komisija, kurios pirmininku bus valstybės kontrolierius.

Jubiliejiniai 1930 metai pavadinami Vytauto Didžiojo metais. Visuose tais metais sudarytuose gimimo, jungtuvių ir kitokiuose aktuose bei dokumentuose bus žymima, kad aktas sudarytas "1930—Vytauto Didžiojo metais."

Įstatymas pradėjo veikt nuo 1930 metų sausio mėn. 1 dienos.

Kiek Kalinių Suvienytose Valstijose

Cenzo Biuras ką tik išleido raportą apie kalinius federaliuose ir valstijų kalėjimuose 1926 m. Labai įdomu matyt, kad svetimtaučių kalinių nuošimtis žymiai nupuolė nuo paskutinio raporto 1923 m. 1923 metais 12.0 nuošimtis visų žmonių pasodintų kalėjimuose buvo svetimšaliai, jau 1926 m. tik 7.9%.

Cenzo Biuras sako—kad gal imigracijos suvaržymas sumažino tą nuošimt, nes nuo 1920 m. mažiaus ateivių įleista į šią šalį, ir kad kaliniai, kurie gimė Meksikoje nėra priskaityti prie svetimšalių kalinių. Pirmiaus jie buvo priskaityti.

1923 m. kalėjimų raportas apdengė visus federalius ir valstijų kalėjimus, pataisų namus ir apskričių ir miestų kalėjimus, darbo namus ir panašias vietas, iš viso apie 2,341 įstaigą, 1926 m. raportas apdengia tik federalius ir valstijinius kalėjimus ir pataisos namus, iš viso 99 įstaigas. Rokuojama, kad 49,000 kalinių buvo teismų nubausti 1926 m. tose 99 įstaigose, bet informacijos surinktos tik apie 43,328 kalinius. Alabamos, Floridos, Idaho, Georgia, New Mexico, Texas ir Tennessee kalėjimai nepasiuntė raportų tik pristatė nekurias informacijas. Tik galime sakyt, kad tose valstijose negyvena daug svetimšašalių.

Iš tų 43,328 kalinių apie 4,321 buvo svetimšaliai, 4,035 vyrai ir 195 moterys iš tų, 785 paėjo iš Italijos, 632 iš Kanados, 330 iš Rusijos, 341 iš Meksikos, 300 iš Lenkijos, 220 iš Vokietijos, 223 iš Austrijos, 143 iš Anglijos, 113 iš Grekijos, 82 iš Vengrijos, 66 iš Švedijos, 62 iš Jugoslavijos, 49 iš Norvegijos, 41 iš Francijos, 38 iš Danijos, 22 iš LIETUVOS, 19 iš Belgijos, 16 iš Čekoslovakijos ir mažiaus iš kitų šalių.—F.L.I.S.

Už Kokią Algą Imigrantai Dirba?

Labai tankiai girdime ar skaitome, kad imigrantai pasiima dirbt už mažiaus pinigų negu paprastam darbininkui mokama, ir, kad taip darydami jie suardo algų skalę ir žeidžia kitus darbininkus.

United States Daily neseniai pranešė pasikalbėjimą, su Imigracijos Biuru Washingtone, ir tas Biuras rąnda, kad su šiandienine imigracija tokie pranešimai nėra teisingi.

"Ateiviai, kurie nelegališkai įėjo į šalį, ypatingai iš Kanados ir Meksikos, ištikro sumažina algų skalę," sakė Darbo Departamento Imigracijos Biuras spalio 24 dieną.

"Todel, kad daugumas tų nelegališkai atvykusių žmonių nepriguli prie legališkai įleidžiamų imigrantų, jie legališkai nebutų galėję atvykt į šią šalį. Jie priversti dirbt tokį darbą, kokį jie randa, ir už tokias algas, kurios jiems mokama. Jie negali sakyt kiek reikalauja. Jie negali prisirašyt prie darbo unijų.

"Apart tų, kiti imigrantai nedirba už žemesnes algas. Yra atsitikimų, kuomet imigrantai atvykę Amerikon dirba už mažesnę algą pradžioje, bet kuomet išsilavina prie darbo jie ir reikalauja aukštesnių algų, jeigu darbdaviai nepakelia algas, jie apleidžia tuos darbus ieškodami kitų su geresnėmis algomis.

Kokio Amžiaus Galima Susilaukt

Žmonėms rupi kuo ilgiausiai gyventi, kaip nors amžius pratęst. Ypač paskutiniuoju laiku pradėjus plačiai kalbėt apie atjauninimą, parupo išgirst, kokio amžiaus pagaliau galima susilaukt. Šimtą metų persvert, tur but, retam teteks. Iš gyvybės draudimo statistikos (apskaitliavimo) matyt, kad dabar sulaukt šimto metų turi šansų tik iš 8 milijonų vienas, o šimtą metų persvert,—tik vienas iš 11 milijonų gyventojų.

Kaip rodo paskutinieji tyrinėjimai, vidutinis žmogaus amžius yra 35—45 metai. Pav., iš tuo pačiu laiku gimusiųjų 100 asmenų 33 miršta lig 20 metų. Pusė pasiekia 40, penktoji dalis 70 metų, o 90 metų nesulaukia net pusė procento. Nustatyta, kad naujagimis gali sulaukt 40 metų., dešimtametis — 57 mt., dvidešimtametis — 59 mt., trisdešimtmetis — 62 m., keturiasdešimtametis—65 mt., penkiasdešimtametis — 72 m. ir septyniasdešimtametis — 78 metus.

Tankiai minimų atsitikimų garsus fiziologas prof. Ch. Richet sakosi netikis. Nors, sako, šioks toks atjauninimas ir galimas, bet tas dirbtinis budas budas trumpai teveikia, o po jo seka visiškas susmukimas. Apie amžiaus prailginimą tikroje to žodžio prasmėje negali but kalbos. Esamųjų amžiaus ribų negalima peržengt. Vadinas, jei kalbama apie amžiaus prailginimą, tai tik jo netrumpinimo prasmėje.

Tėra tik naturalus budas ilgiau išbut jaunam ir ilgiau išgyvent: reikia susilaikyt nuo alkoholio, nuo rukymo, nuo ištvirkavimo; reikia laikytis vidutiniškumo paskirstyme darbo ir poilsio.

Young'o Planas Pasirašytas

Hague, — Devyniolika valstybių pasirašė Young'o planą, sulig kurio Vokietija per 59 metus turi sumokėt $9,000,000,000 karo kontribucijų. TaTipgi įkurta tarptautinis bankas priiminėti ir tvarkyti karo skolų mokėjimą.

—o—

ĮSTATYMAI VYTAUTUI DIDŽIAJAM PAMINĖT

Ryšy su 1930 metais prasidedančiu Vytauto Didžiojo 500 metų nuo mirties jubiliejum, ministerių kabinetas šiomis dienomis priėmė Vytautui Didžiajam paminėt įstatymą. Įstatyme skoma, kad 1930 metai skiriami Vytautui Didžiajam paminėt, aktuose per tuos metus gali but rašoma "1930 — Vytauto Didžiojo —metais." Be to, įstatymu steigimas Vytauto Didžiojo fondas, tą fondą globi skiriamas komitetas ir nustatoma jo rinkimo ir darbo eiga.

Kyšininkai Reikia Šluot Laukan!

Lietuvos Ukininkas pataria šluot laukan kyšininkus iš Lietuvos valstybnių įstaigų. Lietuvos valdininkų tarpe yra žymi dalis tokių žmonių, kurie stengiasi pasinaudot kiekviena proga iš piliečio kyšį išlupt.

Kyšininkų valdininkų rasime kiekvienoj žinyboj, su kuria tik piliečiams tenka betarpiškai reikalų turėt.

Kyšininkų rasime pradedant žemiausiais ir baigiant aukščiausiais valdninkais. Vieni ima litais, pusbuteliais, kiti tukstančiais banknotų a kokių procentų pavidale.

Žmogų, turintį reikalą, šitie parazitai gainios, stumdys, varinės, trukdys, gaišins tol, kol savo tikslą pasieks.

Ir juos žmogus prastesnis, juo jam sunkiau bus iš kyšininko nagu išsisukt.

Ir sunku su šitais niekadėjais kovot. Žmogui svarbu reikalas atlikt, tai jam bet tik greičiau. Ims jis daryt kokių žygių prieš kyšininką, tai greičiau dar daugiau nuostolių turės.

Kai kas paklaus: o kur gi tie kyšininkai? Parodykit juos!

Atsakysime:—Jei valdininkas, gaudamas 200—300 litų algos ir turto neturėdamas, kasdien karčiamoj sėdi, jeigu jis kas savaitė balius kelia, jeigu jis kortomis šimtus ir tukstančius arba pralošia — jis yra kyšininkas arba valstybės turto vagis.

Jeigu valdininkas, gaudamas 300 —400 litų algos ir savo turto neturėdamas, perka žmonai paltą už 1500 litų, jeigu jis namus statosi, lėbauja — jis yra kyšininkas ar valstybės turto vagis.

Jeigu valdininkas gaudamas 500—1000 litų algos dvarą perka, namus statosi, savo automobiliu važinėjasi—jis yra taip pat turto vagis.

žodžiu, visi tie, kurie algos gauna tik duonos kąsniui ir apdarui, o gyvena, neturėdami kitų savo išteklių, kaip už trigubą penkeriopą algą, visi tie valdininkai yra kyšininkai ir vagys.

Jie tai skriaudžia valstybę, kankina ir gainioja piliečius, erzina ir piktina teisingus valstybės tarnautojus.

Kovot su jasi nelengva. Jie moka savo darbus "čystai" apdirbt, jie moka prisitaikyt, įsiteikt, kitas dar prieš vyriausybei pasikeičiant suuodžia reikalą partijos bilietą pakeist, jie bus karščiausi socialistai, tautininkai, fašistai, kad ir kirminu pasivertę priešais ką reikia pasliaužios, lapės liežiuviu paplaks, savo sąžinę ir garbę parduos, bet tik galėtų palikt ištikimi savo štabui kyšiui ar valstybės turto vagystei.

Nepalankų pilietį jie piktadaryste, valstybės išdavimu įskųs, kalėjiman įkiš, kuo galėdami pakenks, pasityčios, išniekins.

Skaudu prisipažint tokių niekadėjų turint, bet prisipažint reikia.

Musų įstatymai skaudžiai baudžia kyšininkus. Bet reikia baust dar skaudžiau, nes kyšininkai sunkiųjų darbų kalėjimų nebijo. Jie žino, kad už metus kitus kalėjimo jie gerai pagyveno, o kitas ir pagyvens, nes turto turi susikrovęs. Kalėjime sau padykinės, pasilsės, amnestijos susilauks ir viskas bus gerai.

Del to: Reikalaujame kuo griežčiausios kovos su nenaudėliais kyšininkais.

Jokiu amnestijų kyšininkams! Kalėjimas kyšininkams nedykaut vieta! Kalinimo metu visus juos varyt kelių taisyt!

PARDUODA MIŠKUS

Prieš Kalėdas miškų departamente iš varžytynių parduota už 3,800,000 litu 258,311 kietmedžio stačio miško.

LIETUVOS ŽINIOS

KAUNO 900 METŲ JUBILIEJUS

Jubiliejiniais Vytauto Didžiojo 1930 metais, kaip susekama iš senų chronikų, sukanka taippat 900 metų nuo Kauno miesto įsteigimo. Ta proga Kauno miesto savivaldybė mano išleist tam tikrą atmintiną knygą. Taip pat manoma pastatyt mintiniam Kauno įkurėjui kunigaikščiui Kaunui paminklą Paminklų gatvėje.

PIRMOJO LIETUVIŲ DIENRAŠČIO SUKAKTUVĖS

1904 metais gruodžio 23 dieną (naujuoju kalendorium) Vilniuje buvo išleistas pirmas lietuvių dienraštis "Vilniaus Žinios." Laikraštį įsteigė, jį leido ir pradžioje redagavo Petras Vileišis.

STEIGIAMI NAUJI LIETUVOS KONSULATAI

Nuo šių metų pradžios pradeda veikt naujas emigracijos įstatymas. Tuo įstatymu numatyta tuose kraštuose, į kur daugiausia nukreipta emigracija iš Lietuvos, steigt konsulatus. Tuo tarpu konsulatai steigiami Pietų Afrikoj ir Kanadoj.

PRIENUOSE PASTATYTAS ELEKTROS TRANSFORMATORIUS

Ligi šiol Prienams energiją tiekė vietos maluno savininkas, gaudamas ją iš savo elektros gamyklos, varomos vandeniu. Šiomis dienomis įvyko iškilmingas naujai pastatyto Prienuose elektros transformatoriaus atidarymas. Dabar elektra Prienams tieks Kauno elektros stotis.

KIEK PAGAUTA ŽUVIES KLAIPĖDOS KRAŠTE

Per pirmuosius pereitų metų 11 mėnesių Klaipėdos krašto žvejai pagavo 1,948.105 kilogramus žuvies 2,300,564 litų sumai. Pernai per tą laiką sugauta 1,684,880 klgr. už 1,902,007 litus.

ĮSPĖJA DEL VILIOJIMO Į BRAZILIJĄ

Vidaus reikalų ministerija praneša, kad paskutiniu laiku kažin kas siuntinėjąs iš Barzilijos lapelius, kuriais žmonės raginami vykt į Braziliją ir už 50 litų atlyginimo žadama visokių "palengvintų sąlygų." Ministerija įspėja, kad tai yra apgavikų darbas, kurie seniau ne vieną yra apgavę.

VILNIAUS KRAŠTAS IR ŠIEMET BADAUJA

Vilniaus krašte bado šmėkla šiais metais yra pavojingesnė negu kad pernai buvo. Jau šį mėnesį bus pradėtas maitinimas 7,000 vaikų Disnos apskrityje, 4,000 — Švenčionių apskrityje, 1,000 — Postavo, 2,900 — Maladečno, 3,100 vyresniųjų vaikų ir 6,000 suaugusių — Braslavos apskrityje. Pagelbai skubiai reikalinga 2,000,000 zlotų.

NELEIDŽIA KUNIGAMS RAŠYT Į LIETUVIŠKUS LAIKRAŠČIUS

Vilniaus arkivyskupas Jalbžykovskis Vilniaus arkidiecezijos dekanų konferencijoj, grąsindamas bažnyčios bausmėmis uždraudė kunigams dėt straipsnius net katalikiškoj Vilniaus lietuvių spaudoj ir griežtai pareikalavo pertraukt santykius su "Vilniaus Rytojum.'"

ŽMOGŽUDŽIAI KUČIŲ NAKTĮ

Mariampolės apskrity, Višakių-Rudos valsčiuje Naujų kaime nežinomi piktadariai per langą nušovė valgiusį kučias ukininką Antaną Bacevičių ir sužeidė į ranką jo žmoną Marę. Po to žmogžudžiai per langą įlipo į trobą ir, prigrobę visokių maisto produktų, pasislėpė.

LIETUVIAI AMERIKE

"AMERIKOS LIETUVIO" NAUJŲ NARIŲ VAJUS

Naujų narių vajaus dienos jau baigiasi. Vajaus pasekmės vidutiniškos, kadangi įvairiose Jungtinių Valstijų dalyse atsirado gerų lietuvių, kurie atjautė tą darbą ir prisidėjo prie vajaus. Kazimieras Dryža iš Philadelphijos tylėjo visą laiką, bet pabaigoje parodė, kad jis moka gerai veikt. Pereitą savaitę pasiuntė didelį pluoštą naujų skaitytojų ir sykiu atsistojo pirmoje vietoje. Ne tiktai K. Dryža gavo naujų skaitytojų, bet ir savo raštais puošia Amerikos lietuvių laikraštį.

Sekantieji lietuviai įstojo į naujų narių eiles: Vladas Lileikis iš Cherry Valley, Mass. užrašė laikraštį Tadeušui Lielikiui į Lietuvą; K. Dryža iš Philadelphijos (Pa.) užrašė laikraštį Stepui Dryžai ir P. Dryžai į Lietuvą; J. Uždavinys iš Haverhill, Mass., užrašė laikraštį P. Narkunui į Lenkiją; J. Trinka iš Youngstown, Ohio užrašė Antanui Trinkai į Lietuvą; ir O. Kazlauskaitė, Montreal, Kanada užsirašė sau.

Jungtinėse Valstijose prisirašė daug naujų skaitytojų, bet trūksta vietos patalpint visus jų vardus: P. Urbonas iš Wilkes Barre, Pa.; A. Balčiunas iš Philadelphia, Pa.; J. Mickunas iš Rumford, Maine; M. Puida iš Keansburg, N. J.; M. Veiverys, North Grafton, Mass.; Ignas Petkus, Worcester, Mass.; V. Kiela iš Worcester, Mass.; J. Bagurskas iš Worcester, Mass.; P. Čeika iš Worcester, Mass.; J. Šukys iš Hudson, Mass.; V. Genevičius iš Brooklyn, N. Y.; J. Levinskas, Hardford, Conn.; P. Norvaišas iš Little Falls, N. Y.; J. Ekelevičius iš Harrison, N. J.; V. Rimgaila iš Philadelphia, Pa.; J. Aliukas iš Worcester, Mass.; J. Zubriskis iš Goodman, Wisconsin; B. Plaučiunas iš Worcester, Mass.; M. Vaičiunas iš Waterbury, Conn.; K. Bukota iš Worcester, Mass.; P. Beinor, iš Worcester, Mass.; J. Jankauskas iš Ashley, Pa.; T. Grigaitis, iš Worcester, Mass.; P. Paškunas iš Philadelphia, Pa.; J. Bernotas iš Philadelphia, Pa.; P. Rimdeika iš Dublin, Pa.; K. Bendorienė iš Worcester, Mass.; S. Bataitis iš Worcester, Mass.; S. Rukštelis iš Worcester, Mass. ir J. Odelis iš Philadelphia, Pa.

Naujų narių vajus užsibaigia sausio 31-mą dieną, gi vasario pirmos savaitės "A. Lietuvyje" bus paskelbta vajaus pasekmės. Taigi darbuotojai kviečiami apvainikuot savo darbus gera užbaiga.

Chester, Pa.

Sekmadienio vakarą, šio miestelio lietuvių kolonija turėjo surengę vakarą, teatrą "Pavasaris," Šv. Mykolo airių mokyklos svetainėje, E. 7-th ir Welsh gatvių. Vakaro programas susidėjo iš keliolika punktų arba dalių toks ilgas ir gražus, kad visi atsilankiusieji gėrėjosi. Negalima viską gerai aprašyt, nes imtų visą mylią aprašyt. Duodu didelį kreditą visiems dalyviams, nes visi puikiai atsižymėjo.

Vietos klebonas kun. E. Paukštė atidarė vakarą ir išreiškė padėką už tokį skaitlingą susirinkimą, nes publikos, suvirš 500 žmonių, pripildė visą svetainę. Jisai taipgi perstatė vakaro lošimus. Driliuje dalyvavo: E. Drungiliutė, P. Čeponiutė, S. Kaveckiutė, N. Stankiutė, M. Simanavičiutė, E. Buteikiutė, E. Belskiutė, E. Mikalauskiutė, S. Kodžiutė, D. Ginikiutė, ir A. Juknevičiutė. Antrą programo dalį išpildė T. Mulevičius su monologu "Girtuoklis." Trečia dalis paskirta trijų aktų operetei "Piemuo", kurią lošė S. Navickiutė, A. Ubis ir A. Tamošaičiutė. Ketvirta dalis buvo vaizdas "Kaimo Mergelės", kur dalyvavo M. Šatkiutė, O. Drungiliutė, M. Gabriutė, O. Kaveckiutė, T. Simanavičiutė, T. Leikiutė, J. Šiaučiuniutė, N. Markšaičiutė ir O. Bielskiutė.

Penktoje dalyje, "Miesto Mergelės" dalyvavo: E. Jakoniutė, O. Grigalioniutė, E. Bobeliutė, O. Linkevičiutė, A. Balsevičiutė, O. Tamošaičiutė, M. Vasilevičiutė, Į šeštą skyrių "Kaimo Bernai" įėjo J. Bružiutė, J. Gabriutė, C. Juknevičiutė, E. Kaminskiutė, O. Navickiutė, E. Kuntniutė, T. Ambroziutė, U. Baranauskiutė, A. Žemaitytė, J. Krukskiutė. Septintą dalį išpildė M. Mitruliutė, vargoninkė dainuodama solo "Kad Taip Paukšteliui Buti, "Lovely Night" ir "Mudvi Dvi Sesutės." T. Pletas ir S. Navickiutė lošė komediją "Blaivininkas Su Girtuokle," kaipo aštunta programo dalis. Devintą, išpildė vieno akto komediją "Kuprotas Oželis" E. Jakoniutė, A. Kalevienė, A. Ubis, J. Mulevičius ir J. Kodis. Dešimtas skyrius, tai buvo pabaiga kada Aušros Vartų parapijos choras, vedamas vargonininkės M. M. Mitrulutės, padainavo "Ei Pasauli" ir Lietuvos hymną.

Visi ir visos lošėjos užsipelnė didelį kreditą, nes kiekvienas atliko savo užduotis gabiai, net ir pralinksmino publiką. Ypatingai priklauso daug kredito panelei M. Mitruliutei, nes per jos pastangas tapo surengtas toks turtingas vakaras. Publika patenkinta tokiu gražiu vakaru linksmai išsiskirstė namon.

Philadelphijietis.

Lowell, Mass.

D.L.K.V.Kliubas rengia metinį balių ir šokius šeštadienį kovo (March) 1 dieną, 1930 m., Colonial Ball Room, 84 Middlesex gatvės, Lowell, Mass. Šokiai prie Lowell'io puikiausios Jack Brady Orchestros prasidės 7:30 valandą vakare ir trauksis iki nakties vėlumos. Minėta orkestra grieš ne tik naujausius amerikoniškus šokius, bet ir vėliausios mados lietuviškus, nes gaidas turi pertraukę iš pat Kauno. Tokiu budu bus proga pasilinksmint ne tik jaunimui, bet ir seneliams. Apart to, dar bus renkama mergina Lowell'io gražuolė (Miss Lowell) 1930 metams. Kuri mergina laimės, gaus gražuolės vardą, ir puikias dovanas nuo kliubo. Vietiniai lietuviai ir iš apielinkių kolonijų kviečiami skaitlingai atsilankyti. S. S.

Cleveland, Ohio

Lietuvių svetainėje, 5-tą dieną sausio įvyko gražus balius ir teatras rengiamas naujos parapijos. Diena buvo tokia graži, tai žmonių prisirinko tiek daug, kad nebuvo galima nė durų uždaryt. Daugybė žmonių sugrįžo atgal negavę vietų, nebuvo niekur pastovėt. Buvo scenoje pastatytas "Šv. Barbora" teatras. A. S. Kulbickas buvo programo vedėjas ir pradžioje pasakė trumpą prakalbėlę. Artistai atliko savo roles labai gerai. Tarpe teatro aktų kalbėjo klebonas kun. Karužis ir svečias iš Pittsburgo kl. Sadauskas. A. S. Kublickas ir Jonas Dierius dėjo tiek daug pastangų, kad šis pokylis pilnai pasisekė.

Musų Clevelando lietuviai sparčiai rengiasi prie iškilmių paminėjimui D.L.K.Vytauto 500 metų sukaktuvių. Manoma, kad bus surengtas didelis piknikas, daug įžymių kalbėtojų sukviesta ir visi lietuvių chorai pakviesti dainuot. Lauksime liepos 4-tos dienos ir pamatysim kaip musų tauta mokės pagerbt savo didvyrius. Surengimo komisijon įeina: A. S. Kublickas pirmininkas; M. A. Rusiackas, raštininkas, ir A. Smilgelškis, finansų raštininkas.

Clevelando lietuviai taipgi rengiasi smarkiai paminėt vasario 16-tą dieną, Lietuvos Nepriklausomybės apvaikščiojimą.

Klevelis

—o—

"AMERIKOS LIETUVIS" DOVANŲ

Suteikiu dovanų metams "A. Lietuvį" visiems, kurie pirks pas mus lempas. Šios lempos yra tinkamos ukėse ir šiaip kur neturi elektros šviesos. Jos yra gražios ir užima vietą 300 žvakių. Labai tinkamos vešt dovanų saviškiams į Lietuvą, nes anie tokių neturi. Jų kaina nuo $6.95 iki $15.00 Tam tikra dežutė vežtis lempą kitur kainuoja $2.50. Malonėkite pasiųst $3. sykiu su užsakymu, gi kitus galėsit užmokėt, kada gausite.

Diamond Lamp Representative
11708 Thornwood Ave.
Cleveland, Ohio.

PATARĖ

—Patark, drauge, kas daryt. Susipažinau su dviem mergelėm, viena man patinka, nors ji nebagota, kita bagota, bet man nepatinka. Katrą butų geriau vedus?

—Veski nebagotą ir rasi laimę, o mane supažindink su bagotąja.

Kaip Popiežius Pijus XI Gyvena

Neseniai teko man but pas sunkiausiai dirbantį šiame pasaulyje žmogų, rašo Frazier Hunt. Jis yra 72 metų amžiaus. Kas rytą keliasi lygiai septintą valandą. Bet labai reti atsitikimai, kad jis nueitų gult ankščiau pirmos ar antros valandos naktį. Jis pasitenkina penkiomis valandomis miego.

Kasdien jam tenka susitikt su šimtais žmonių. Keturias valandas turi kasdien pasikalbėjimą apie svarbius ir sunkius reikalus su vyrais iš visų keturių pasaulio kampų. Jis vadas daugiau trijų šimtų milijonų sielų. Dvigubai daugiau, negu kad buvusis Rusijos caras turėjo pavaldinių.

Jis petingas, stipraus sudėjimo, penkių pėdų ir kokių septynių colių aukščio, sveriąs apie 175 svarus. Tai asmuo, kuris kitados užlipo ant aukščiausių kalnų viršunių, kuris mėgo sveiką ir švarų sportą, Plaukai jo tamsųs jau marginami žilumos. Akys smarkiai žiurinčios per mažus akinius.

Jis gyvena viename Vatikano rumų kampe, kur yra septyni kambariai. Per langus matoma Šv. Petro bazilika ir visas Romos miestas. Tai čia tikrasis Šv. Tėvo namas. Čia viduje—jo pilis. Niekas čia neįžengia į jo privatinius kambarius, išskyrus jo dviejų sekretorių, trijų broliukų vienuolių Aleksijonų. Jų uždavinys parengt valgius, patarnaut jam ir apšvarint jo kambarius. Vienas kambarys yra kaip prieangis, du salionėliai, miegamasis, valgomasis, dirbamasis ir koplytėlė. Kambariai yra aukšti, gražiai, kukliai, bet ne per brangiai papuošti.

Kiekvienas popiežius, kaipo žmogus, turėjo savo papročius. Pijus X, buvęs paprastas klebonas, kuris mirė trukus jo širdžiai iš gailesčio žunančių Didžiojo Karo metu. Valgydavo sykiu su savo sekretoriais, o kartais pasikvietęs vieną kitą kardinolą.

Benediktas XV mėgo draugystę savo senovės draugų. Dažnai su jais sykiu valgydavo; kartais užsikviesdavo pas save ir savo tikrąsias seseris.

Pijus XI mėgsta but vienas. Jis vis atsidavęs bažnyčiai. Visas jo laikas pašvęstas jai. Jis taip, kaip vienuolis savo kambarėlyje.

Tapęs popiežium, jis iš karto pasiėmė savo virėją, senukę italę. Ji buvo jo tėvų namuose, kada jis gimė; ji jį auklėjo ir augino. Paskui buvo jo virėja. Keturis metus ji gamino Pijui VI valgius, bet taip jau suseno, kad toliau nepaiegė to darbo dirbt. Popiežius ją padavė į vieną vienuolyną. Ten moka už jos išlaikymą ir karšinimą. Nuo to laiko popiežiui valgius gamina vienuolis broliukas.

Pijus XI, kaip minėjome, keliasi visuomet 7 val., laiko mišias 7:30. Be to, klauso dviejų mišių, kurias laiko jo sekretoriai. Valgo pusryčius kaip 8:30. Pusryčiam kava, karštas pienas ir duona su sviestu. Jis valgo visuomet vienas. Tik pietus jam valgant vienas jo sekretorių skaito svarbius laiškus ir žinias.

Devintą valandą jis pradeda savo viešąjį, kaipo Bažnyčios Galva, darbą. Pirmiausia pas jį ateina kardinolas Gasparri, jo oficialus sekretorius. Isskyrus antradienius ir penktadienius, su kardinolu visą valandą jis svarsto įvairiausius reikalus.

Antradieniais jis priima monsignorą Borgongini — Duca ir penktadieniais antrąjį valstybės sekretorių. Dešimtą valandą prasideda audiencijos. Pirmiausia ateina visokių kongregacijų vyresnieji, ir taip iki 12 valandos. Nuo dvylikto valandos jis priiminėja visokius lankytojus. Kaip 2:30 jis grįžta į savo privatų gyvenimą ir valgo pietus. Pietųs labai paprasti: sriuba, mėsos gabalėlis, daržovių, stiklas itališko vyno, puodytis kavos. Jis nevalgo saldumynų ir niekuomet neruko.

Trečią valandą važiuoja į Vatikano sodus. Pirmiausia sustoja pas tvenkinį ir čia duonos trupinėliais šeria žuvis. Čia jį paprastai aplanko senas popiežiaus pažįstamas, gražus katinas, kuriam jis dažnai net mėsos nuo savo stalo atgabena. Paskui apsistoja prie narvų, kuriuose gyvena Alpų erelai. Čia popiežius prisimena jo jaunystės dienas, kada jis pėsčias užkopė į aukščiausias Alpų viršunes. Toliau apsistoja prie uolos, kurioje įtaisytas tikras Liurdo vaizdas. Čia ilgokai meldžiasi, skaito breviorių. Pačiame sodų gale yra Šv. Teresės koplytėlė, kurioje jis meldžiasi.

Ketvirtą valandą grįžta į savo kambarius. Truputį pasimeldęs, jis skaito visą valandą įvairias knygas. Kaip 5:30 jis vėl priiminėja lankytojus, norinčius jį matyt ar su juo kalbėtis. Aštuntą valandą grįžta į savo privačius kambarius ir savo koplytėlėje su savo sekretoriais kalba rožančiaus dalį. Vakarienę valgo kaip 8:30. Ji menkesnė kaip pietųs.

Tollau jis užsidaro savo privatiniame knygyne ir ten dirba, svarsto, rašo, skaito net ligi nakties 2 valandos. Šis laiko tarpas jam esąs geriausias, nes, niekeno netrukdomas, jis gali ramiai sau dirbt.

Tai taip Pijus XI bevejk aštuonioliką valandų per dieną dirba. Visas jo darbas skiriamas tiems milijonams tikinčiųjų, Dievo garbintojų.—S.D.

—o—

VAIKAMS SKAITYT

(Tąsa)

Nueina jis pas Sakalą, ogi žiuri — ne Sakalas jau ten, bet puikus karalaitis. Jonas stebėsi, negali pažint. O karalaitis jam sako: Nesirupink, Jonai: as esu tas pats sakalas Sakalaitis."

Tada juodu abudu nuėjo į trobelę pas tas raganas, o jos labai džiaugės, sulaukusios savo brolio, kuris jau seniai buvo prapuolęs. Ir ėmė jie ten vaišintis...

Po kurio laiko Jonas rengias namo. Karalaitis sako: "'Palauk, aš tave vėl pernešiu per marias." Pasivertė vėl sakalu, Jonas ant jo užsisėdo, ir juodu nulėkė. Už marių Sakalas atsisveikino su Jonu, padėkojo jam už sugydymą ir pasakė dar: "Gautoje iš namo sesers skrynutėje bus tavo vaikų dalis. Bet nežiurėk jos dabar, neatidaryk, kol nepareisi namo."

Taip pasakęs, Sakalas nulėkė sau, o Jonas nuėjo vėl sau.

Jonas ėjo, ėjo su ta skrynute ir labai pavargo. Priėjęs tokią didelę, dailią lygumą, atsisėdo ir dejuoja: "Ar ne geriau butų buvęs man tas auksas ir deimantas? Kas dabar iš tos skrynutės?.. Ir dar neliepė žiurėt. Imsiu ir pažiurėsiu, kas jau čia joje yra." Paėmė raktelį, atsirakino ir prasidarė. Ogi kad ims eit!... Ir raiti, ir pėkšti... ir ginkluoti... Nustebo ir persigando Jonas, nori uždaryt skrynutę, bet negali. Tada ėmė šaukt: "Gelbėkit! Gelbėkit!.."

Tuo tarpu ėjo pagiriu vienas žmogus. Išgirdęs šaukiant, ateina pas Joną ir klausia: Ko tu šauki?"— "Ką aš nešauksiu," sako, "kad negaliu uždaryt skrynutės. Kai darau, spaudžiu kareiviams galvas." Tas žmogus jam sako: "Atiduok tu man ką namie nepalikai, aš tau suvarysiu tuos kareivius." Jonas pamąstė, pamąstė, — rodos, viską namie palikęs, — taipgi ėmė ir pažadėjo. Dar davė jam ir parašą, savo krauju pasirašytą. Tada nepažįstamasis žmogus sušvilpė, ir visi kareiviai sujojo atgal į dėžutę. Nepažįstamasis padavė Jonui odos gabaliuką ir tarė: "Štai čia yra mano adresas. Po 18 metų pristatyk man pažadėtąjį daiktą." Atsisveikino ir nuėjo savo keliais. O Jonas dabar laimingai parėjo namo.

Bet labai nusiminė jisai, kai parėjęs namo rado sunų gimusį ir pakrikštytą Jonu! Juk tai jį jisai pažadėjo tam nepažįstamajam! Pasižiurėjo į tą odos sklypelį, bet kad skaityt nemokėjo, tai pakišo po balkiu ir paliko.

Visados dabar buvo nesmagus Jonas, nežinojo kaip iš bėdos išsisukt. Ir tos skrynutės nenorėjo daugiau atidaryt. Užrakino, padėjo saugioje vietoje, ir teesie. O savo sunų Joną, kai tiktai kiek paaugo, ėmė leist į mokslą. Ir vis mokė ir mokė jį iki 18 metų. Kai suėjo sunui 18 metų, tėvas bijojo, kad kas labai negerai neatsitiktų, ir norėjo sunui pasakyt visą teisybę, bet niekaip nedrįso. Tačiau sunus pats pastebėjo labai nusiminusį tėvą ir paklausė: "Kas yra tau, tėveli? Kodėl tu toks nusiminęs?" Tada tėvas verkdamas ištraukė iš po balkio tą skutelį ir padavė sunui. Sunus paėmė skutelį ir perskaitė. Ten buvo parašyta: Negailestingasis Kaulius. "Tai tam Negailestingajam Kauliui aš tave, sunelį, ką tik gimusį ir pažadėjau," tarė verkdamas tėvas ir nupasakojo sunui visą atsitikimą prieš 18 metų. Bet sunus neišrugojo tėvui. "Nesirupink ir nenusimink, tėveli," tarė jis: "kad pažadėjai — pažadėjai. Aš drąsiai eisiu ieškot to Neigailestingojo Kauliaus." Atsisveikino su tėvu, motina, broliais ir seserimis, įsidėjo valgio ir išėjo.

Ėjo, ėjo jis per laukus, per tamsias girias ir priėjo girioje trobelę, kurioje gyveno atsiskyrėlis. Jis pas tą atsiskyrėlį apsinakvojo. Atsiskyrėlis davė jam pakramtyt tokios šaknelės —nuo jos vaikinas nenorėjo valgyt. Paskui ėmė jis atsiskyrėlio klausinėt, ar nežinąs jis, ar nepažįstąs Negailestingojo Kauliaus. "Gulkis," sako jam atsiskyrėlis, "o aš eisių po knygas paieškot — gal rasiu. Bet rytą, kai atsikėlė, atsiskyrėlis sako Jonui: "Tokio mano apygardoje nėra. Gal sužinosi pas mano brolį, kuris gyvena už šimto mylių." Ir išleido jis Joną į tolimesnę kelionę. Išleisdamas davė jam tų šaknelių. Kai pakramto jų, ir nenori valgyt.

Nuėjo Jonas pas antrąjį atsiskyrėlį ir apsinakvojo. Nupasakojo atsiskyrėliui apie Negailestingąjį Kaulių, pasisakė, kad jis pas tą Kaulių einąs, ir klausė atsiskyrėlio: "Ar nežinai, kur jis yra, kur man jį rast?" Atsiskyrėlis davė Jonui pakramtyt šaknelės ir liepė gultis, o pats nuėjo į knygas paieškot Negaileistingojo Kauliaus. Bet rytą tarė Jonui: "Nėra tokio mano apygardoje. Gal žinos jį mano brolis, kuris dar už šimto mylių gyvena." Davė jam tos šaknelės, kad nenorėtų valgyt, ir Jonas išėjo.

Ėjo, ėjo, vėl priėjo atsiskyrėlį ir apsinakvojo. Atsiskyrėlis davė jam tos šaknelės pakramtyt, o Jonas ėmė klausinėt apie Negailestingąjį Kaulių. Atsiskyrėlis sako: "Gulkis, aš eisiu į knygas pažiurėt, gal rasiu." O rytą atsikėlęs sako: "Nežinau, nėra mano apygardoje. Bet kiekvieną rytą prieš saulės tekėjimą jo trys dukters, gulbėmis pasivertusios, atlekia čia į ežerą maudytis. Tu nueik į ežerą ir žiurėk, kad pagriebtum jauniausios marškinius. Pagriebęs pasislėpk ir atsigulk ant jų.

Jonas nuėjo į ežerą, žiurėjo, žiurėjo, ir pagriebė vyriausios marškinius. Sesers nusimaudžiusios eina taisytis. Vyriausioji žiuri, žiuri — nebesuranda savo marškinių. "Ai seselės, mano marškinių nebėrą!" sako ji. Tuojau jos sujudo ieškot ir rado. Radusios sumušė, sumušė Joną ir nulėkė. Jonas kaip tik viliojo pareit pas atsiskyrėlį. Atsiskyrėlis jam sako: "Aš tau sakiau, suneli — įsižiurėk."

—o—

Plaukia, Plaukia Debesėliai...

Plaukia, plaukia debesėliai
Viens už kito sau skubiai
Per beribį dangaus plotą,
Kur pasislepia giliai.
Plaukia, plaukia mano dienos
Vis į praeitį giliau.

Kur nuplauksiu ateityje,
Kur sustosiu — nežinau.
Aš, kaip lengvas debesėlis,
Kaž-kur skubinu, einu
Ne iš savo liuosos valios
Šiam pasaulyj gyvenu.
Aš ne savo noru gimęs
Į pasaulį atėjau
Ir be noro jį apleisiu,
Pasislėpsiu gal tuojau.

J. Naruševičius

KNYGOS VEIK UŽ PERSIUNTIMĄ NAUDOKITĖS PROGA!

Jei Tamsta Negalėtum Pasinaudot Iš Šio Musų Katalogo, Labai Melstumem Jį Perduot Savo Draugui.

Pigiausis, naudingiausis ir garbingiausis papratimas žmogui, tai yra skaitymas naudingų knygų. Pasiulome jums pasirinkt iš musų knygyno, pasipirkt sau arba savo giminaičiams pasiųst į Lietuvą. Šitos knygos beveik visos yra musų spaudos, tad mes visada jums galim greitai pasiųst.

Dabar geri laikai, sunaudokit juos gražiai liuosą laiką praleisdami knygų skaitymui. Pasirinkite knygas, prisiųskite $1. ar daugiau. Mes knygas išsiųsime tuoj, kaip tik nuo jųs užsakymą gausim. O ypač dabar, kuomet galima gaut veik už persiuntimą čia musų garsinamas knygas. Sunaudokite progą!

PASTABA: Kiekvienas užsisakantis čia pažymėtas knygas, turi imt ne mažiau KAIP VIENO DOLERIO VERTĖS. Perkant mažiau dolerio, knygos bus siunčiamos reguliare jų kaina.

1) BEN-HUR, istoriška apysaka iš Kristaus laikų. Iliustruota. 472 puslapiai. Kaina ..... 1.50 dabar 50c.
2) BELAISVIO BALSAS. Belaisvio laiškas iš tolimų rytų. Kaina 15 centų, dabar ..... 5c.
3) DANGAUS KARALIENĖ. Padavimai apie Šv. Paną Mariją. 158 pusl. Kaina ..... 50c. dabar 10c.
4) FRANCUZIJOS REVOLIUCIJA..... Kaina 35c. dabar 10c.
5) GELEŽINIAI NAGAI. 72 pusl. ..... Kaina 35c. dabar 10c.
6) GYVULIŲ PROTAS. 212 pusl. Kaina ..... $1.25, dabar 25c.
7) ISTORIJA VALSTYBIŲ. Iliustruota..... Kaina 2.50, dabar $1.00
8) DIDYSIS SAPNININKAS. Šimtai visokių paveikslų, atspėja kiekvieną sapną. Didelio formato knyga. Kaina ..... 75c.
9) SUV. VALSTIJŲ KONSTITUCIJA. Kaina ..... 25c. dabar 5c.
10) NUSKENDIMAS TITANIC'O. Kaina ..... 20c. dabar 5c.
11) PELENŲ JURGUTIS. Apysaka. Kaina ..... 40c. dabar 10c.
12) PRADŽIA ir PABAIGA ROMANOVŲ VIEŠPATAVIMO, su paveikslais. Kaina ..... 20c. dabar 5c.
13) RASPUTINAS. Kaip bemokslis Rasputinas pavergė carą ir carienę. Su paveikslais. 100 pusl..... Kaina 40c. dabar 10c.
14) SUV. VALSTIJŲ PREZIDENTAI. Kaina ..... 20c. dabar 5c.
15) TUKSTANTIS NAKTŲ IR VIENA. Su paveikslais..... $1.75
16) ŽMOGUS PO MEDŽIU. Kaina ..... 50c. dabar 10c.
17) AUDĖJAI. 5 veiksmų drama. 112 pusl. Kaina.. 50c. dabar 10c.
18) BIJUNĖLIS. Labai puiki drama. Kaina ..... 50c. dabar 10c.
19) DOROS SARGAS. 3 veiksmų drama. Kaina ..... 50c. dabar 10c.
20) GYVENIMO VERPETE. 5 veiksmų drama. Kaina 45c. dabar 10c.
21) PASKENDUSIS VARPAS. 5 aktų drama. Kaina 50c. dabar 20c.
22) VALKATA. 4 veiksmų drama. Dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Kaina ..... 35c. dabar 10c.
23) DAINOS—JUOKELIAI. 56 puslapiai. Kaina .... 20c. dabar 5c.
24) SKAMBANČIOS STYGOS. 40 įvairių dainų. Kaina 20c. dabar 5c.
25) AKYVI GAMTOS APSIREIŠKIMAI. 79 pusl. Kaina .... 35c.
26) PO APGARSINIMUI, graži komedija. Kaina .... 30c. dabar 25c.
27) DAKTARAS KIŠENIUJE. Kaina ..... $1.00, dabar 50c.
28) DVI PROLEKCIJOS APIE UKININKYSTĘ. 58 pusl. Kaina 20c. dabar ..... 5c.
29) ELEMENTORIUS. 46 pusl. Kaina ..... 25c.
30) ESPERANTO KALBOS VADOVĖLIS. 193 pusl. Kaina $1.00 Dabar ..... 25c.
31) FRANCUZŲ KALBOS RANKVEDIS. Telpa 37 lekcijos. 110 pusl. Kaina ..... 50c. dabar 25c.
32) MOKINKIMĖS RAŠYT. 30 pusl. Kaina ..... 25c.
33) PRADEDAMASIS ARITMETIKOS VADOVĖLIS. Kaina 50c. Dabar ..... 10c.
34) PASEKMINGAS DARŽOVIŲ AUGINIMAS. 88 pusl. Kaina 20c. Dabar ..... 5c.
35) SVEIKATA. 339 puslapiai. Kaina $2.50
36) TRUMPA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. 102 puslapiai. Kaina 50c. dabar ..... 10c.
37) PARLAMENTARIŠKOS TAISYKLĖS. 20 pusl. Kaina .... 10c.
38) VOKIEČIŲ KALBOS VADOVĖLIS. 52 pusl. Kaina 35c. dabar 25c.
39) SOCIAL-DEMOKRATŲ pažvalgos ir reikalavimai. 27 puslapiai. Kaina 10c. dabar ..... 5c.
40) SALEMONAS. Laimės išmetimas. Kaina ..... 15c. dabar 5c.
41) NARUŠEVIČIAUS EILĖS. Kaina 50c. dabar ..... 10c.
42) TIESŲ VADOVAS ir PATARĖJAS. 141 pusl. Kaina ..... 75c.
43) LAIŠKAI 12 laiškų ir konvertų ..... 50c.
44) KRISTAUS GYVENIMAS su paveikslais. Kaina 50c. dabar 10c.
45) UKININKYSTĖ. Kaina ..... 50c. dabar 10c.
46) PILIETYSTĖ—kaip likt S. Valstijų piliečiu. Kaina 30c. dabar 25c.
47) KAIP AUGINT IR PRIŽIURĖT SODUS. Kaina.. 25c. dabar 10c.
48) UŽNEMUNĖS ŽYDAS, 3 veiksmų drama. Kaina 50c. dabar 10c.
49) KRYŽEIVIS, 4 aktų istoriška tragedijo. Kaina 50c. dabar 25c.
50) LIETUVOS KARIUOMENĖ ir jos istorija. Kaina 40c. dabar 10c.
51) PATARYMAI VYRAMS, apie lyties dalykus. Apdaruose $2.50
52) PATARIMAI MOTERIMS apie lyties dalykus. Apdaruose $2.50
53) VILNIAUS ALBUMAS ir Lietuvos Istorija. Kaina $4. dabar $2.00
54) LIETUVOS ĮSTATYMAI. ..... Kaina $4.00 dabar $2.00

Amerikos Lietuvio Knygynas,
14 Vernon Street, — Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V. $1.50
Užsieniuose 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Washingtonas su Lietuva Pasikeitė Sutartimi

Washington, D. C. — Sausio 21 d. State Departamente pasikeista ratifikacijomis Arbitražo ir Konsiliacijos sutarčių, pasirašytų tarpe Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų 1928 m. Pasikeitimų ratifikacijomis protokolą iš Amerikos pusės pasirašė veikiantysis Valstijos Sekretorius J. Cotton, o iš Lietuvos pusės — jos Ministeris Washintgton'e, B. K. Balutis.

Pasikeitus ratifikacijomis, abi — arbitražo ir konsiliacijos —sutartys įeina galion ir yra abiem šalim privalomos.

Arbitražo Sutartis, pasirašyta Washingtone 1928 m. lapkričio mėn. 14 d., susideda iš įžangos ir trijų straipsnių.

Pirmasis straipsnis numato, kad visi susidariusieji tarp šių šalių tarptautinio pobudžio skirtumai, kurių nepasiseks išrišt diplomatiniu keliu arba atitinkamoj konsiliacijos komisijoj ir kurie yra tokio pobudžio kad jų išrišimui galima pritaikint teisės prncipus,—bus patiekti išsprendimui Haagos Nuolatiniam Arbitražo Teismui, arba kuriam nors kitam kompetentingam tribunolui sulyg to, kaip bus susitarta kiekvienam atskiram atsitikime.

Antrasis straipsnis numato klausimus, kurių ši sutartis neapima, butent: ši sutartis neliečia tų klausimų, kurie yra skaitomi vidujiniais, bet kurios susitariančių šalių reikalais, ir tokių, kurie paliečia bet kurios trečiosios šalies interesus.

Be to, šioje arbitražo sutartyje Jungtinės Valstijos rezervuoja klausimus apimtus taip vadinamąja Monroe Doktrina, o Lietuva — klausimus surištus su jos priklausymu Tautų Sąjungos. Šie klausimai negali but arbitražo objektu.

Trečiasai straipsnis numato kaip sutartis privalo but ratifikuota; taipgi kad ratifikacijomis bus pasikeista Washingtone; kad ji pradės veikt nuo pasikeitimo ratifikacijomis dienos ir veiks neapribuotą laiką, kol viena pasirašiusiųjų šalių padarys iš kalno vienų metų įspėjimą apie šios sutarties nutraukimą.

Konsiliacijos Sutartis tapo pasirašyta drauge su viršminėta Arbitražo sutartim. Ši sutartis susideda iš įžangos ir keturių straipsnių.

Pirmasai straipsnis numato, kad "bet kurie ginčai kilusieji tarp Jungtinių Valstijų Vyriausybės ir Lietuvos Vyriausybės, kokios rušies tie ginčai nebutų," jeigu jų nepasiseks išrišt diplomatiniu keliu, bus patiekti nuolatinės Tarptautinės Komisijos ištyrimui. Abi susitariančios šalys "sutinka neskelbt karo veiksmus laike tokio ištyrimo ir kol komisija patieks raportą."

Straipsnis antrasai nustato viršminėtos Tarptautinės Komisijos sudarymą.

Ji susidės iš penkių narių, skiriamų sekančiu budu: Po vieną narį Lietuvos ir Amerikos Vyriausybės skirs kiekviena iš savo valstybės žmonių; po vieną narį — iš kurios nors trečiosios valstybės. Penktasai Komisijos narys bus išrinktas abiejų Vyriausybių bendru susitarimu, bet jis negali but nė vienos nė kitos šalies piliečiu.

Komisijos išlaikymas — abiejų šalių lygiomis dalimis. Ši komisija turi but paskirta bėgyje šešių mėnesių nuo pasikeitimo ratifikacijomis.

Trečiasai straipsnis numato: kuriuo budu viršminėta komisija gali pradėt darbą, apie abiejų vyriausybių pareigą suteikt jai visą medžiagą ir reikalngą pagelbą: kad komisija turi baigt savo tyrinėjimą bėgyje vienų metų, — nebent vyriausybės kitaip susitartų; kad Komisijos raportas patiekiamas kiekvienai šaliai ir pagalios, kad kiekviena šalis pasilieka laisvo elgimosi teisę po to, kaip gauna Komisijos raportą.

Ketvirtasai straipsnis numato sutarties ratifikavimą, įsigaliojimo laiką ir sutarties veikimo ilgumą panašiai kaip ir Arbitražo sutartis.

Taigi šios abidvi Arbitražo ir Konsiliacijos sutartys įsigaliojo nuo šių metų sausio mėn. 20 d. ir veiks ligi tol, kol viena pasirašiusiųjų šalių nepareikš kitai, kad po vienų metų ji nori jas nutraukt.

—o—

Algos Amerikos Kolonijose

Suv. Valstijų Darbo Departamento Statistikų Biuras išleido aprašymą apie algas Amerikoje nuo kolonijališkų dienų iki 1928 metų ir yra labai interesinga pasaka apie pirmų Amerikos kolonijų ekonominę padėtį.

Per visą taip vadinamą kolonijališką laiką, čia mokamos algos buvo aukštesnės už Europoje mokamas algas.

Kad nors žemdirbystė buvo svarbiausias žmonių užsiėmimas kolonijališkame laike, bet nekurios kitos industrijos buvo įsteigtos ir išsivystė prieš Amerikos Revoliucijos laiką. Virginijos ukininkai produkavo tabaką ir samdė darbininkus ukėms. Prityrę mechanikai, murininkai ir dailydės buvo visur reikalaujami. Laivų statymas, Amerikos pirmą svarbi industrija, reikalavo prityrusių ir specializuotų darbininkų. Kaip tik baltieji žmonės apgyveno Virginiją, jie pradėjo geležies išdirbystę, kuri išsivystė ir kitose kolonijose kur tik rado geležies. Pirmos kolonijos irgi produkavo stiklą, batus ir čeverykus. Naujoj Anglijoj žmonės namie audė, bet fabrikai neužilgo pradėti ir ten buvo samdoma darbininkų.

Šiauriai ir pietai turėjo mažai darbininkų. Bet pietinės valstijos pradėjo atgabent naminius tarnus iš Anglijos ir vėliau įvedė vergijos sistemą. Bet Naujoj Anglijoj žmonės įvedė tam tikrus įstatymus ir nuolat ragino visus darbininkus nepaleisti jiems žinomus darbus. Kaikurie vyrai, prityrę darbininkai nekuriuose amatuose, bandė tuos amatus apleist ir vykt ant ukių, bet tie jų norai pripažinti kaipo aktai prieš viešą gerovę, priverstinai turėjo dirbt prie savo amatų.

Kuomet darbininkai reikalavo per aukštas algas kolonijos bandė kontroliuot algas įstatymais. Bet įvedimas tokių įstatymų nebuvo pasekmingas, nes tie darbininkai nuolat kraustėsi į tas vietas, kurios neturėjo tokių įstatymų.

Teikimas specialių privilegijų amatininkams irigi buvo bandoma. 1640 metais Bostonas ir Charlestown prašalino nekuriuos pilietystės reikalavimus, nes tie miestai reikalavo dailydžių.

1635 m. Lynn miestas, Massachusetts valstijoj, balsavo įleist neturtingą kalvį ir vėliau jam paskyrė 20 akrų žemės. Bet kuomet miestai taip darė, uždėjo kokias nors sunkenybes ant tų žmonių.

Kuomet gyventojai Haverhill, Mass., darė kolektą surinkt užtektinai pinigų nupirkt kalviui namus ir žemės, reikalavo, kad kalvis apsigyventų mažiausia septynius metus tame mieste.

Windsor, Conn., davė vienam amatininkui namą su žeme ir šapą tik "jeigu jis tenais apsigyvens ir mirs ir mes galėsime pasinaudot jo amatu."

Lowell, Mass. paskyrė 24 akrus žemės tulam William How, 1656 m., "jeigu tik jis čia bus ir atliks miesto darbą."

PIRMOS ALGOS IR GYVENIMO IŠLAIDOS

Kuomet kalbame apie algas yra svarbu kreipti atydą į tų dienų daiktų prekes, tomis dienomis darbininkui buvo užmokėta už atliktą darbą su įvairiausiais daiktais — kailiais, tabaku ir žemdarbystės produktais.

Nuo 1630 iki 1750 m. bušelis kviečių kaštavo nuo 68 centų iki $1.10; svaras sviesto kaštavo nuo 6 iki 18 centų; jautienos svaras nuo 3 iki 5 centų; kiaulienos svaras nuo 3 iki 8 centų. Duonos kaina buvo kolonijališkų teismų nustatyta. 1675 m. duonos kepalas lėšavo vieną centą. Tuom laiku, Virginijoj kaina gerų pietų buvo 10 svarų, tabako arba 15 centų.

1675 m. vienas rašytojas pradėjo rašinėt apie angliškų čeverykų aukštas prekes — už porą reikėjo mokėt $1.50; už "serge" matariją $1. už mastą.

Virginijoj viduryje 17-to šimtmečio vyras turėjo mokėt $24.30 į metus už pragyvenimą. Šimtmetį vėliau vietinio kalvio išlaidų knygelėje rasta, kad jis mokėjo $50. į metus už pragyvenimą.

Net ir tose kolonijališkose dienose musų algos skaitomos labai aukštos Europoje, bet ir kolonijų valdžios laikė jas aukštas ir bandė laiks nuo laiko algas sutvarkyt.

Massachusetts kolonija įsakė, kad dailydėms ir murininkams butų mokama daugiaus 48.6 centų į dieną (2 šilingai) ir tik 32 centai su pragyvenimu.

Paprasto darbininko alga buvo 24.3 centai arba 12 centų su "valgiu ir gėrimu." Geriems kriaučiams pavelinta 24.3 centai ir prastesniems 16 centų į dieną su valgiu.

Kuomet legališki suvaržymai prašalinta, prityrę darbininkai gavo net 73 centus į dieną. Virginijoj 166 m. darbininkas gavo 20 svarų tabako į dieną arba apie 30 centų.

Pabaigoje šimtmečio algos buvo aukštesnės. 1698 m. dailydės Pennsylvanijoj gavo nuo 5 iki 6 šilingų į dieną (nuo $1. iki $1.20) ir murininkai $4. už tukstantį plytų. Kalvių algos buvo net $1. į dieną, tai buvo svarbiausi darbininkai kolonijališkose dienose, nes jie turėjo gaminti ne tik visokius įrankius, bet ir visokius naminius daiktus.

Viduryje šimtmečio stiklinių tavorų darbininkai New Yorke, gavo net $14. į mėnesį, bet pabaigoje šimtmeičo gavo $1. į dieną.

Pirmieji Virginijos ir Massachusetts gyventojai vartojo Anglijos pinigus. Po 1640 m. kolonijų pinigai buvo išpanijos doleriai vieton Anglijos pinigų. Bet Virginijoj šilingas pasiliko per visą kolonijų istoriją.

Pabaigoje Revoliucijos Amerikos piniginė sistema buvo Respublikos priimta. Bet net po priėmimui konstitucijos angliški pinigai buvo paprastai vartojami pinigai, kad nors nuolat buvo mainomi doleriais ir centais. Net asmeniškos išlaidos Thomas Jeffersono, kuomet jis buvo prezidentas nuo 1801 iki 1809 m. buvo užmokėtos angliškais šilingais —angliškais pinigais.

—o—

Lietuvos Ukis 1929 Metais

PINIGAI IR KREDITAS

Pinigai ir kreditas tiek yra svarbūs tautos ukiui, kiek kraujas žmogaus kunui. Pinigai palengvina prekybą, suteikia kiekvienam pinigišką galią ir turto įgijimo galimumus. Tiksliai duodamas kreditas kelia krašto gamybą, skatina prekybą ir palengvina atsiskaitymus.

Vienintėlė pinigų leidimo įstaiga Lietuvoje yra Lietuvos Bankas. Šiais metais Lietuvos Bankas lapkričio mėn. yra išleidęs per 97 milijonus litų, t. y. 10 su puse milijonų daugiau, kaip tuo pačiu laiku pereitais metais. Vadinasi, šiais metais banknotų apyvartoj padidėjo. Litų stoka kurią tekdavo nusiskųsti, vis mažėja. Gyventojams yra galimumo pinigų vis daugiau turėt.

Aukso ir svetimos valiutos fondai, kuriais paremtas Lietuvos lito pastovumas, šiemet lapkričio mėn. yra pasiekę tokių didelių sumų, kurių dar niekuomet nėra buvę. Pav., auksofondas per 35 su puse milijonus ir svetima tvirta valiuta apie 75 milijonus. Tai dar kartą aiškiai rodo, kad litas savo vertės pastovumu yra sustiprėjęs.

Pinigų sumai apyvartoje didėjant, ir kredito klausimai darosi aiškesni ir lengvesni. Lietuvoje veikia įvairių rušių kredito arba pinigų skolinimo įstaigos, kurios kredituoja žemės ukį, pramonę ir prekybą. Viso jų priskaitoma: apie 11 stambesnių bankų ir apie 500 smulkesni; kredito draugijų. Visi, be Lietuvos Banko, 1929 metų liepos 1 d. suteikė įvairių paskolų sumoj 169,830,000 litų; be to, Lietuvos Bankas apie 78 milijonus litų.

Taigi, visi Lietuvoj veikia bankai ir kredito įstaigos 1929 m. žemės ukiui, prekybai ir pramonei yra suteikę paskolų už 256,820,000 litų.

Tai maždaug sudaro apie 120 litų kiekvienam Lietuvos gyventojui. Palyginimui įdomu pažymėt, kad 1923 metais visa paskolų suma buvo tik apie 68 milijonus litų arba vienas ketvirtis šių metų sumos.

Tokio nepaprastai spartaus teikiamų paskolų augimo dėka, šiandien daug mažiau tenka kalbėt apie kreditų stoką, kaip užpereitais metais. Jau galima numatyt tas netolimas laikas, kuomet bus galima kalbėt apie kreditų pakankamumą. Tokią viltį ypač stiprina 1929 metais pasireiškę įvykiai kredito ir pinigų rinkoje. Nuošimčiai už paskolas 1929 metais žymiai nukrito. Privačiuose bankuose, kur pereitais metais nuošimtis už paskolas buvo imamas 20—17%, šiais metais jau nukrito iki 16—14 ir dar turi palinkimo krist iki 12 nuošimčių.

Prie nuošimčių sumažinimo už paskolas daugiau yra prisidėjusi vyriausybė. Ji turėdama valstybės iždė didelius išteklius, tiesiai ir per Žemės Banką ir taupomasias kasas, gausiai kreditavo Lietuvos ukį, o pirmoj eilėj žemės ukį. Kreditai buvo tiekiami žemais nuošimčiais — 5—3 nuošimčių. Tuomet privatųs bankai pasijuto priversti mažinti nuošimčius už tiekiamas paskolas.

Taigi, didžiausias laimėjimas, 1929 m. pasiektas kredito rinkoje, yra nuošimčių už paskolas sumažinimas.

Kreditavimas svarbiausia nukreiptas į žemės ukį, kaipo svarbiausią Lietuvos ekonominio gyvenimo šaką.

Neskaitant tų keliolikos milijonų, kuriais kredituojamas žemės ukis biudžeto keliu, t. y. tiesiog iš valstybės biudžeto lėšų, Žemės Banko kredito suma šiandien yra pasiekusi per 57 su puse milijonų litų ir Emisijos Banko iki 20 milijonų litų. Iš šių skaičių aiškiai matyti sekmingos valdžios vedamos kredito politikos teigiami vaisiai, kurie sparčiai stumia Lietuvos ekonominį gyvenimą pažangos keliais.

Ekonominės ir finansinės krašto buklės gerėjimą rodo sutaupų ir indėlių spartus augimas. 1929 m. visuose bankuose padėtų indėlių ir sutaupų suma siekė per 100 milijonų litų, tuo tarpu kaip 1923 m. jų buvo tik apie 22 milijonus. Indėlių nuo 1923 m. tuo budu padidėjo iki penkių kartų. Tai parodo, kad tauta metai iš metų turtėja. 1929 m. lietuvių tauta pradeda taupyt antrą šimtą milijonų litų.

Išvada — pinigų sumos apyvartoj didėja, Lietuvos ukio kreditavimas plečiamas kiek galima, nuošimčiai už paskolas mažėja, indėlių ir sutaupų sumos didėja.

KOPERACIJA

Bendram musų tautos džiaugsmui reikia pasakyt, koperacija Lietuvoje metas iš metų sparčiai žengia pirmyn. Štai keletas duomenų:

Šiandien įvairių rušių koperatyvų priskaitoma per 2,000; iš jų kredito koperatyvų apie 600, vartotojų per 600, pieno koperatyvų per 500, žemės ukio draugijų daugiau, kaip 200. Visi koperatyvai jungia apie 150,000 narių ir turi sudėję per 8 milijonus litų savo kapitalų.

Šių koperatyvų darbą tautos ūky geriausia atvaizduoja šie skaitmens:

Kredito koperatyvai suteikia savo nariams paskolų per 17 su puse milijonų litų.

Pieno koperatyvai išvežė sviesto šiais metais daugiau, kaip už 10 milijonų litų.

Vartotojų bendrovių apyvarta siekė per 20 milijonų litų.

Šitie milijoniniai skaičiai, kuriais verčiasi koperatyvai, rodo, kad koperacija jau dabar svarbų vaidmenį Lietuvos tautos ukyje vaidina. Koperacijai plėstis buvo kiek pakenkęs jos susiskaldymas politinėm grupėm. Bet šiandien vyriausybės pastangomis šis koperacijai žalingas reiškinys likviduotas, kuriama vieninga koperacija ir, šiandien partinių srovių bujojimas koperacijoj jau nuslopintas. Reikia laukt, kad trumpu laiku koperacija ir apims visas ukiško gyvenimo sritis — per vartotojų koperatyvus ir ji reguliuos prekių kainas ir neleis įvairiems vertelgoms susitarus kelt kainas, išnaudot vartotojus; per pieno koperatyvus—skatins ukininkus verstis pieno ukiu ir, supirkinėdama pieną, suteiks galimumo iš to nuolatines pajamas turėt; per žemės ukio draugijas —skatins ukininkus sėt geresnius javus, juos supirkdama, duos ukininkams aukščiausias kainas ir apsaugos ukininkus nuo pripuolamų, juos išnaudojančių vertelgų.

Štai visose lietuvių tautos ukio srityse, nežiurint pereitų metų didelio ekonominio sunkumo, matome didelės pažangos vaisius, pasiektus 1929 metų bėgyje.

Turėkime vilties, kad lietuvių tauta, šiais 1930 metais žengs dar didesniu žingsniu pirmyn.

Vyriausybė jau numato visą eilę svarbių darbų tautos ukiui ir kulturai kelt. Svarbesni iš jų šie:

a) 1930 metais keturiasdešimt penkis tukstančius hektarų laukų nusausint;

b) Baigt geležinkelį Telšiai — Klaipėda, ir tuo budu priartint Klaipėdos kraštą prie Didžiosios Lietuvos;

c) Patobulint ir praplėst Klaipėdos uostą;

d) Sutvarkyt ilgalaikį kreditą, kad ukininkai galėtų skolintis iki 15 metų terminui.

e) Įsteigt Hypotekos banką, kur galima butų gaut paskolą ne tik įkeičiant į žemę, bet ir namus ir kitokį nekilnojamąjį turtą;

f) Įsteigt pramonės banką, kuris rupintųsi pramonės įmonių kreditavimu ir bendrai krašto pramonės kėlimu.

Šie vyriausybės sumanymai, juos įvykdžius, neabejotinai atneš didelės teigiamos reikšmės musų krašto ukiui. **Dr. Skyrutis**

("Trimitas")

—o—

Teisingumas tai jog yra

Teisingumas—tai jog yra
Vienutiniai pinigai,
Kurie visame pasaulyj
Yr kainuojami branigai.
Ką padės didžiausi turtai
Arba vainikas garbės,
Jeigu žmogus teisingumo
Užlaikyti negalės?
Kuo labiau kas teisingesnis,
Tuo aukščiau stovi doroj,
Tuo daugiau gal tobulumo
Jis įgyt savo sieloj.
Su melu gali nueiti
Tu gyvendamas toli,
Bet su melu atgal grįžti
Jokiu budu negali.
Teisingumo prisilaikant
Gali but visai ramus.
Lengvai perneši didžiausius
Šio gyvenimo skausmus.

ŽENGIANT PRIE MOKSLO

AR TIESA, KAD GRIAUSMAS AUDROS RAUGINA PIENĄ?

Ne. Jos nepadaro jokios veikmės ant pieno visiškai. Greičiausia tokią nuomonę gavo iš fakto, kad vasaros laike gali iškilti audros su trenksmais ir žaibais pabaigoje labai karštos dienos. Tiktai karšta deina raugina pieną, bet ne audra.

KAS YRA PASTEURIZUOTAS PIENAS?

Tai pienas, kuris buvo įkaitintas iki 110 ar 120 laipsnių temperaturos ir tenais palaikytas per maždaug pusę valandos. Šis procesas užmuša bakterijų didžiumą piene, kad galėtų ilgiau laikyt paskui. Taipgi po įkaitinimo piene buna mažiau įvairių ligų gemalų.

KODEL KONSERVUOTI VAISIAI SUGENDA, JEI NEGERAI UŽDARYTI?

Beveik visas maisto pagadinimas pareina nuo gemalų, kurie įeina ir tenais auga kaip bakterijos, kurios padaro pieną surugt. Šie gemalai turi turėti oro, kad galėtų augt. Jeigu prezervuotas maistas standžiai užkištas, jokio oro negali įeit ir gemalai negali augt.

KODEL ŠALDYTUVAS KONSERVUOJA VALGIUS?

Užtai, kad labai mažai gemalų, kurie pagadina valgius gali augt kada temperatura žema. Pavyzdžiui, mėsa nepagenda taip ilgai kaip laikoma leduose. 1900 metuose rastas vienas milžiniškas gyvulys sušalęs Siberijos snieguose. To gyvulio mėsa buvo dar gera nors galėjo but trisdešimt ar keturiasdešimt metų senumo.

KAIP KEPIMO MILTELIAI VEIKIA?

Kepimo milteliuose randasi chemikalų, kurie paliuosuoja gesą, kuomet įkaitinti. Tas gesas yra angliadarinis dioksidas, tas pats gesas, kurs randasi sodos vandenyje. Kada pyragas su kepimo milteliais buna įkaitintas pečiuje, gesas iš kepimo miltelių padaro milijonus mažų burbulų per visą pyragą ir tokiu budu pyragas buna lengvas ir minkštas.

KODEL MIELĖS DUONĄ ĮRAUGIA?

Mielės vartojamos duonos kepimui, yra tie patys maži gyvi augmenys, kurie randasi svaiginančiuose gėrymuose. Duonos tešloje yra truputis cukraus paeinančio iš miltų krakmolo ir mielės pakeičia šį cukrų į spiritą. Tuo pačiu laiku mielės pagamina daugybę mažų burbulų, angliadarinio dioksido geso. Tai šie burbulai duoną įraugia bei priverčia ją kilt. Kepimas išnaikina mieles ir taipgi sukepina tą mažą spirito dalį ką mielės pagamino.

KODEL GESAS ATSIRANDA GIROJE, KADA JI ĮRUGSTA?

Tas yra kitas pavyzdys mielių augmens veikimo. Rugimas reiškia vientik, kad mielės auga obuolių giroje. Mielės pagamina spiritą ir angliadarinio dioksido gesą lygiai kaip daro duonoj ir iš tenais atsiranda geso burbulai obuolių giroje.

KODEL MUILAS GELBSTI PRAŠALINT PURVĄ?

Muile randasi medėga, kuri gali prilipti labai stipriai prie daiktų. Jinai slankioja per daiktų paviršius kaip aliejaus plėvė slankiotų per vandens paviršių. Kada numazgoji savo rankas labai plona šios medegos plėvė šilaužioja per rankas prie odos. Muilas net įlenda po purvo dalelėmis, kurios prilipę prie odos. Pastumia dumblą, luosai, taip kad vanduo galėtų nuplaut. Kada plauni rankas nuprausi šią muiluotą plėvę ir jos vietoje pasilieka ranka nuvalyta nuo dumblo ir muilo.

KODEL KAIKURIOS MUILO RUŠYS PLAUKIA?

Labai smulikos oro putos buvo įplaktos į tą muilą, kurs plaukia, lygiai kaip įplaktas oras į smetoną, kada daro suplaktą smetoną. Tikrumoj, muilę randasi daug mažų oro burbulų, žinoma per daug mažų, kad kiekvieną butų galima matyt atskirai.

KODEL KARŠTAS VANDUO NUVALO GERIAU NEGU ŠALTAS?

Kaip kada purvų dalelės prilipę prie odos ar rubų mažomis plėvelėmis ar riebumų taškais. Karštas vanduo suminkština riebumus taip, kad daug lengviau yra dumblą nuvalyt.

KOKS SKIRTUMAS TARPE KIETO IR MINKŠTO VANDENS?

Kietame vandenyje randasi kaikurios medegos, kurios chemiškai susivienija su muilu ir sudaro kietas kruvas, kurias negalima ištirpyt vandenyje. Tai tas padaro putas.

KAS YRA UGNIS?

Kaikurios medegos kaip anglis, gali chemiškai susijungt su oro oksygena. Toks veikimas yra chemiška reakcija ir kaip daugelis kitų chemiškų reakcijų pagamina karštį. Karštis sukelia ugnį.

KODEL REIKIA ORO DEGINIMUI ANGLIŲ?

Kaip minėta paskutiniame klausime, anglių deginimas yra chemiška reakcija jų ir oksigenos. Jei nėra oro nebus ir oksigenos ir reakcija daugiau nesitęs.

JEI UGNIS DEGINA OKSIGENĄ, KODEL VISAS ORAS NEIŠDEGA?

Ugnis reikalauja dviejų daiktų: oro oksygenos ir ką nors sujungt su ja kaip anglis. Yra lygiai teisingai sakyt, kad oksygenas priverčia anglis degt arba anglys priverčia oksygeną degt. Tikrumoje jiedu abu sykiu dega, nes nė vienas negali degt be kito.

KODEL KIETI PELENŲ ŠMOTAI SUSIDARO PEČIUJE?

Karštis sutirpina kaikuriuos pelenus taip, kad jų dalelės prisiklijuoja sykiu į stangius šmotus. Kaikurios anglių rušys palieka pelenus, kurie daugiau sutirpinami negu kitokios rušys. Taigi įvairios anglių rušys daugiau ar mažiau padaro keblumų su kietais pelenų šmotais.

VIETOS ŽINIOS

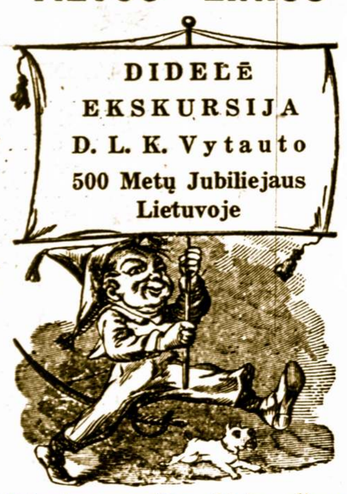

Išplauks gegužės 26-tą dieną, laivu Lituania. Ekskursiją vadovaus daktaras Juozas Landžius, kuris pasekmingai surengė didelę ekskursiją iš Bostono keli metai atgal. Jau prisirašė gražus lietuvių skaičius iš jaunų, šeimynų, pavienių, profesionalų ir biznierių. Kurie važiuos su šiaja ekskursija gaus ypatingas privilegijas ir kelionė atsieis pigaiu, jei rengsis iš anksto. Taigi kreipkitės į tikrą lietuvių laivakorčių agenturą, kuri Jums patarnaus geriau negu keliaujanti agentukai.

Amerikos Lietuvio Agentura
14 Vernon St. Park 5318
Worcester, Mass.

LIETUVIŠKA MUZIKA PER RADIO iš WORC stoties nustebina visus klausytojus, kad taip gražiai pavyksta. Pereitą penktadienio vakarą Albinos Lietuvninkaitės orkestra pagrajino labai smagius lietuviškus šokius. Šios savaitės ketvirtadienio vakarą P. Kalantos orkestra taipgi puikiai atsižymėjo grajidama nuo 7-tos iki 7:45 vakare. Penktadienio vakarą Albina ir jos pagelbininkai antrą kartą išpildys programą iš Lietuviškos muzikos nuo 7-tos iki 7:30 vakare iš WORC stoties. Taigi nepraleiskite šios progos pasiklausyt lietuviškos muzikos ir tuose vakaruose septintą valandą nustatykit savo radio, kad gavus WORC stotį.

SVARBI PASKAITĄ apie "Lietuvą ir Jos Kaimynus" davė Dr. Mary D. Rebboli, ketvirtadienio rytą Worcesterio Moterų kliubo svetainėje. Prie šios draugijos priklauso Worcesterio miesto svetamtautės inteligentės bei profesionalės, ir šio miesto didžiausių biznierių žmonos. Svarbu, kad kitataučiai butų informuojami teisingai apie Vilniaus klausimą. Dr. Mary D. Rebboli, kuri specializuoja tarptautiškų santykių klausimuose,kaip tik nušvietė šį klausimą aiškiai. Ją dažnai kviečia vietinės mokslo grupės, universitetai, kolegijos ir aukštesnės mokyklos informuot ir duot tikras žinias apie neseniai atgimusią Lietuvą, nes kitataučiai labai domisi. Ji paminėjo šioje paskaitoje, kad Tautų Lyga negalėjo priverst Lenkiją atiduot Vilnių, nes Francija stojo už ją. Tuo laikinius Lietuvos ir Lenkijos santykius preligentė perstatė ant slenksčio pavojaus. Pabaigoje pasakė, kad Vilnius dar vis lenkų rankose, nors Lietuva savo paskutinėje konstitucijoje ir mini Vilnių kaipo savo sostine, kuomi parodo, kad josios viltys ne taip lengvai sunaikinamos.

DR. REPŠIO prelekcija "Kaip apsisaugot nuo ligų" įvyko pereitą sekmadienį, Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott gatvės, po pietų. Žmonių, pasiklausyt preligento susirinko apie pora šimtų. Padengimui išlaidų buvo padaryta kolekta. Vietos inteligentai turėtų sukrust, kad pažadinus lietuvių visuomenę prie visuomeniško darbo. **Rep.**

WORCESTERIO DRAUGIJŲ PARENGIMŲ KALENDORIUS

Metinis Balius rengiamas Šv. Kazimiero draugijos įvyks vasario 1-mą dieną, šeštadienio vakarą, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje. Prasidės 7:30 vakare ir grajis J. Dirvelio orkestra. Įžanga vyrams 50c., gi moterims 35c. **Kviečia Šv. K. D-ja**

Dideli Šokiai įvyks 8-tą val. vakare, Pietinės Dirbtuvės salėje 767 Millbury gatvės. Pietinio Worcesterio lietuvių jaunimo Aušros Vartų Choras ir Lietuvos Vyčių 116 kuopa rengia šį balių, vasario 1-mą dieną šeštadienio vakarą. Grajis "Clement's Music Weavers" orkestra.

Vakarienė arba pokylis priėmimui generalio S.L.A. organizatoriaus įvyks vasario 2-trą dieną, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje. S. L. A. 358 kuopa rengia vakarienę ir jau pardavė veik visus bilietus, tai skubinkitės įsigyt.

Smagiausi ir Linksmiausi šokiai, ką ikšioliai buvo Lietuvių Ukėsų Klubo salėje, rengiami vasario 8-tą dieną, šeštadienį Šv. Petronėlės draugija jau iš anksto rupinasi visus svečius priimt kuo šauniausiai, kad pralenkt visas kitas draugijas balių surengime.

Šv. Jurgio Draugystės paskutiniame mėnesiniame susirinkime, sausio 21-mą dieną, apart kitų reikalų, svarstyta apie Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto 500 metų jubiliejaus paminėjimą. Išrinktas komitetas iš narių, kurie sueis su kitom draugijom ir prisidės prie įvairių sumanymų bei suvažiavinių, kad visi lietuviai išvien išdirbtų tinkamus projektus kaip paminėt tą didelę šventę. Visi susirinkimai pradedant su vasario mėnesiu bus laikomi L.U.K. salėje. **Prot. Rašt. V. K.**

Svarbus Susirinkimas Labdarybės Draugijos įvyko pirmadienio vakarą, sausio 20-tą dieną, Šv. Kazimiero salėje. Kun. Jonas Jakaitis, kurs neseniai šventė dvidešimt metų kunigavimo jubiliejų, laike šio susirinkimo atsisveikino su draugijos nariais pranešdamas, kad stoja į Tėvų Marijonų vienuolyną. Nariai labai apgailestauja, nes jisai sutvėrė šią draugiją, kuri kasmet, ačiui jo pasidarbavimui, kaip nariais taip ir finansais, gerokai paaugėjo.

1930 metams išrinkta valdyba kurion įeina: V. Blaveckas, pirmininkas; M. Šeskevičienė, vicepirm.; O. Kardokienė, fin. rašt.; P. Senkenė, prot. rašt.; P. Lengvinas, ižd.; K. Kazilaitis, O. Lukoševičienė ir M. Ščiukienė, iždo globėjais; J. Kazlauskas ir F. Kandratavičienė, maršalkos. Taipgi svarstyta apie šokius, kurie įvyks kovo 1-mą dieną, Lietuvių Ukėsų Kliubo salėj. **R.**

Šv. Jurgio Draugijos mėnesinis susirinkimas įvyks vasario 1-mą dieną, šeštadienio vakarą, 7-tą valandą vakare, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje, 12 Vernon St., Worcester, Mass. Visi nariai malonėkite ateit.

A. Dailyda, pirmininkas

AMERIKOS LIETUVIO
Sieniniai
KALENDORIAI
1930 Metams Jau gatavi

Kiekvienam, kuris naujai užsirašis Amerikos Lietuvį arba kuris pasinaujis, gaus Gražų Sieninį Kalendorių DOVANAI. Ta privilegija teikiama tik tiems, kurie patys pasiims. Gi iš kitur, prašome įdėt 5 centų krasaženklį del padengimo persiuntimo išlaidų. Pasiskubinkit, kad nepritruktų, nes ne per daugiausia padarėm.

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

IŠNUOMAVIMAI

IŠSINUOMUOJA 6-šių kambarių butas; šltas ir šaltas vanduo, centralinis šildymas, ir viskas pagal naujausios mados. Šioji vieta arti naujos lietuviškos bažnyčios.
4 GEDEMINAS STREET
Tel. Park 3069-R

Išsinuomuoja 6-šių kambarių moderniškas namas, visi vėliausi įtaisymai. Mokestis labai pigi. Kreipkitės 54 Providence gatvės, Telefonas Maple 2838 M.

PAIEŠKOJIMAI

PAIEŠKAU savo seseries Stasės Zaki, vedusią ir gyvenanti kur nors Massachusetts valstijoje. 1917 metuose susitikau su jos vyru Worcesterio stotyje ir dabar rodos gyvena apie Leominster arba Gardner. Jie patys arba apie juos žino, meldžiu pranešt.

ANDRIUS ZAKI,
(3—4) Wilkonsville, Mass.

Aš, Kazimiera Lukoševičienė, paieškau savo pusbrolių Prano Račkaus ir Jurgį Šukauską, taipgi ir švogerį Jurgį Petriką. Visi gyvena Philadelphijoj, tik nežinau jų adresų. Jie patys arba žinantieji apie juos malonėkite pranešt: K. Lukoševičienė, 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

Motiejus A. Čivinskas
GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą.
Tel. Park 4156
340 Harding St. Worcester, Mass.

RIALTO TEATRAS
MILLBURY STREET
Gražus, Įdomus Paveikslai. Programas mainomas kasdien. Populiariškos kainos.

DUBELTAVAS PROGRAMAS
Sekmadienį, Sausio 26-tą, 1930 m.
"THE RAINBOW"
su Dorothy Sebastian ir Lawrence Gray
Antras Veikalas
"THE LAST of MRS. CHEYNEY"
—su—
NORMA SHEARER
Laurel and Hardy—Komedija

Pirmadienio Vakarą, Sausio 27-tą
"BIG MINSTREL SHOW"
Didelis Dainininkų Vakaras. Visi profesionalai dainininkai—45-kios minutės talento — Po Sam Cohen vadovyste. Visiems Tikrai Patiks.
RICHARD DIX
"THE WHEEL OF LIFE"
veikale

Komedija, Naujienos ir Paveikslai

STAYMAN'S
Didelis Centras Pasirinkimui Kepurių ir Kaklaraišių
STAYMAN'S
Kampas Front ir Trumbull Gatvių
Worcester, Mass.

Vienatinis Lietuvis Gydytojas Worcestery
Dr. Juozas Landžius
(SEYMOUR)
51 Providence St., Worcester, Mass.
Ofisas atidarytas:
nuo 2 — 4 popiet; nuo 7—9 vakare.
Tel. Park 5873

Dr. Pr. Puskunigis
4 LAFAYETTE ST.
Tel. Park 4643
Valandos: 2—4 ir 6—7:30
Panedėliais ir Utarninkais
No. Grafton'e.
Tel. Grafton 188 Ring 14

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Park 2470 Res. Maple 3133 W

ANNA JOHNSON
LIETUVĖ ADVOKATĖ
Tel. Park 1152—1153
720—721 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.

Ignas Perminas
MUZIKOS MOKYTOJAS
Duoda Lekcijas Piano, Dainavimo ir Muzikos Teorijos
Taipgi Tunija Pianus. Kreipkitės:
50 Upsala St. Tel. C. 3740-M

DOLLAR Laundry
Savininkas E. Slavickas
Išskalbia visos savaitės žlugtą kuo gražiausiai, už $1.00. Gerai, švariai išskalbia drabužius ir pristato į namus.
Lietuviška Skalbykla
5 SEYMOUR ST.
Tel. Park 314 Worcester, Mass.

KONTRAKTORIUS
Peter Katauskas
71 PENN AVE. WORCESTERYJE
Tel. Cedar 5619 J.
Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų speciailškumas. Viską atliekam sąžiniškai už prieinamą kainą.
Reikale plenus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

The
Workmen's Circle
Co-Operative Bakery
Water ir Harrison Gatvių Kampas
IŠKEPA
Geriausią Kvietinę Ir Ruginę Duoną Ir Pyragaičius
Musų Kepykla Tai Hygieniškiausia Vieta Worcesterio Mieste
Užsimoka
Aplankyt Šią Kepyklą

NAUJA ELEKTRINĖ COLUMBIA KOMBINACIJA
"Kaip Pati Gyvybė"
Duok Mums Savo Seną Gramafoną,

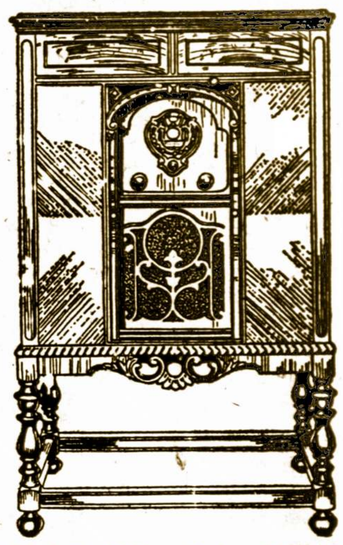

O Imk Kolster Radio Kombinaciją!
Modelis 940 — Kaina $297.50

Kuomet nusibosta klausyt radio arba jei nepatinka porgramas, bus Jums labai malonu savo paties išrinktą programą išgirst iš rekordų. Ne tik lietuviškos muzikos galėsite išgirst, bet ir kokios tik norėsite muzikos — kokia yra maloniausia.

Gali pakeist šį instrumentą nuo RADIO į GRAFAFONĄ per pasukimą prietaiso — ir kurį tik išsirinksite, gausite tyriausį balsą, girdėsite viską kaip ištikrųjų yra, be jokių braškėjimų.

Iki Šioliai Niekuomet Niekas Negirdėjo Tokios Muzikos

Širdingai kviečiami atsilankyt ir pasiklausyt NAUJAUSIO COLUMBIA IŠRADIMO. Demonstruojam dykai. Pas mus pirkta Columbia kombinacija gvarantuota ilgam laikui; mašinų pristatymas ir erijos pravedimas už tą pačią kainą — pigiausią Worcestery, sulyginus mašinos vertę.

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJI COLUMBIA REKORDAI
Vėliausi ir Geriausi Lietuviški Rekordai!
UŽEIKITE IŠGIRST ŠIUOS COLUMBIA IŠDIRBYSTĖS REKORDUS IR IŠSIRINKITE SAU TINKAMIAUSIUS
Čia įdedam tik keletą vėliausios laidos Columbijos rekordų ką tik į musų knygyną atgabentų:

16151—F	(Oi, Berneli Vienturi! (Mielaširdystė	K. Menkeliuniutė ir Stankunas
16150—F	(Čigono Meilė (Valcas) (Pavasario Sveikinimai (Valcas)	Liet. Tautiška Orkestra
16149—F	(Atėjo Rudenis—Užšalo (Baltos Rankelės	Mahanojaus Liet. Main. Orkestra
16146—F	(Šalčiai ir Merginos (Linksmas Amerikietis	F. Stankunas, Baritonas
16147—F	(Katriutės Polka (Klaipėdos Polka	Mahanojaus Liet. Main. Orkestra
16148—F	(Senelio Polka (Jaunas Senis	A. Vanagaitis ir Akiras
16145—F	(Pragėriau Žirgelį (Eisim laukan	A. Vanagaitis ir Olšauskas

Apart čia pažymėtų Columbia Rekordų, musų knygyne galima rast šimtus kitokių įvairiausio muzikos turinio: Polkų, Valcų, Mazurkų, Maršų, Dainų, Orkestrų, Benų ir daug kitokių, Kreipkitės į —

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

TIESIAI Į KLAIPĖDĄ

VISOS PASTANGOS BUS PAŠVĘSTOS PADARYT KELIONĘ ATMINTINU ĮVYKIU, PILNĄ ĮVAIRUMŲ IR MALONUMŲ DEL TŲ, KURIE JOJE DALYVAUS

ŽEMIAUSIOS KAINOS TIESIAI Į KLAIPĖDĄ:

Trečia klesa į vieną pusę..	$107.00
Trečia klesa į abi pusi....	$181.00
Turist. trečia kl. į vieną pusę	$123.50
Turist. 3 kl. į abi pusi (min.)	$204.00
Cabin klesa	$142.50

Už Vaikus: Nuo 1 iki 10 metų pusė kainos.
Už Kudikius iki 1-nų metų $5.50
Valdžios Revenue ir Head Tax'ai atskyrium.

TANKŲS IŠPLAUKIMAI LAIVŲ STAČIAI IŠ KLAIPĖDOS

IŠPLAUKIMAI LAIVŲ IŠ NEW YORKO:

30 Sausio	"LITUANIA"
20 Vasario....	"ESTONIA"
8 Kovo.....	"LITUANIA"
3 Balandžio .	"LITUANIA"
17 Balandžio.	"LITUANIA"
1 Gegužės ..	"POLONIA"
17 Gegužės ...	"ESTONIA"
26 Gegužės ..	"LITUANIA"

SMAGIAUSIA IR PATOGIAUSIA KELIONĖ
Del informacijų ir laivakorčių kreipkitės tuojau pas savo vietos Agentą
Nelaukit Paskutinių Dienų
BALTIC AMERICAN LINE
8 Bridge St., New York, N. Y. 315 So. Dearborn St., Chicago, Ill., Union Trust Bldg., Pittsburgh, Pa. 616 St. James St., Montreal, Can.